

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:

**проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А.В.**

**Робоча програма навчальної дисципліни
Грошово-кредитна політика**

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

освітньо-професійна програма : **Фінанси, банківська справа та
страхування**

рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський) рівень**

факультет **економічний**

2018/2019 навчальний рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитна політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності (напряму) спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є забезпечення високопрофесійної підготовки майбутніх фахівців з економічних спеціальностей в галузях сучасних банківських технологій і всього спектру відносин центральних банків, проведення грошово-кредитної політики та регулювання банківської системи. Мета досягається шляхом вирішення задач дисципліни щодо формування у студентів відповідної системи професійних знань, умінь та уявлень.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння теоретичних засад та історії виникнення центральних банків в Україні та інших державах.
- набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ.
- набуття вмінь аналізувати стан банківської системи взагалі та окремих банків зокрема.
- набуття навичок розв'язувати питання взаємовідносин між НБУ та комерційними банками;
- вміння працювати з розрахунковими документами в безготівкових розрахункових операціях;
- вміння виконувати облікові операції з векселями;
- вміння розрахувати оптимальні проценти ставки за кредитами;
- вміння визначати обсяги резервів, необхідних при здійсненні інвестиційних операцій;
- вміння оцінювати дохідність акцій та облігацій;
- вміння визначати валютні позиції банку;
- вміння розраховувати платіжний баланс країни;
- вміння аналізувати додержання банком економічних нормативів діяльності.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 3

Заочна форма навчання 4

1.4 Загальна кількість годин: денна форма навчання – 90

Заочна форма навчання 120

Грошово-кредитна політика

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32 год.	8год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
26 год.	112 год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

- вивчити теоретичні основи роботи центральних банків;
- набути практичні навички застосування інструментів грошово-кредитної політики;
- знати операції та функції центральних банків;
- засвоїти структура НБУ;
- приймати рішення щодо вибору конкретних дій при регулюванні грошової маси в обігу;
 - опанувати систему рефінансування;
 - прогнозувати напрям руху валютного курсу на підставі аналізу основних курсоутворюючих факторів;
 - ухвалювати рішення, щодо мінімізацій та управління валютним ризиком;
 - розуміти вимоги банків у сфері валютного регулювання і контролю при здійсненні валютних операцій;
 - обирати ефективних форм фінансування зовнішньоекономічної діяльності;
 - демонструвати широкий кругозір при аналізі особливостей грошово-кредитної політики в Україні;
 - переконувати, аргументувати, вести результативні ділові бесіди щодо узгодження основних принципів грошового обігу.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Грошово-кредитна політика» відноситься до ряду спеціальних дисциплін. *Мета* дисципліни формування теоретичних і прикладних знань в галузі монетарної політики та функціонування центрального банку, його ролі і місця в проведенні грошово-кредитної політики, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Завдання дисципліни полягає в вивченні змісту завдань і основних напрямків діяльності центрального банку, його механізмів та інструментів грошово-кредитної політики, за допомогою яких банк регулює пропозицію (масу) і ціну грошей. Навчити студентів глибоко аналізувати загальний стан банківської системи країни, особливості взаємовідносин між центральним банком та урядом, між центральним і комерційними банками.

Предмет: діяльність центрального банку в галузі регулювання грошового обігу в країні, забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

Викладання дисципліни ведеться з врахуванням міжпредметних зв'язків насамперед з такими дисциплінами, як «Гроші та кредит», «Банківські операції», «Основи банківської справи», «Операції центрального банку», «Основи банківського обліку і аналізу», «Правове регулювання банківської діяльності».

Форма і методика проведення занять обирається викладачем довільно.

Рекомендується використовувати найновіші методи проведення занять, застосовувати ПЕОМ, проводити лекційні і практичні заняття в установах Національного банку України. Забезпечувати практичні заняття оригінальною або адаптованою до навчального процесу банківською документацією, інструктивним та довідковим матеріалом.

Контроль за роботою студентів здійснюється шляхом поточної оцінки знань, проведенням семінарських занять.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Статус та основні напрямки діяльності центральних банків

Причини і шляхи виникнення емісійних банків. Створення і призначення центральних банків розвинутих країн світу, основи їх організації. Статус центральних банків і проблема їх незалежності.

Організаційно-правові основи діяльності центральних банків розвинутих країн світу (США, Німеччина, Великобританія, Японія). Основні напрямки діяльності центральних банків. Центральний банк – емісійний банк держави, центр готівкового грошового обороту, банк банків, банкір і фінансовий агент уряду, провідник грошово-кредитної політики.

Операції центральних банків. Особливості та зміст операцій центрального банку. Пасиви й активи банку. Відображення операцій у балансі центрального банку.

Перспективи розвитку центральних банків. Співробітництво центральних банків на міждержавному рівні та зі світовими валютно-кредитними і фінансовими організаціями.

Поява міждержавних центральних банків. Європейський центральний банк: структура, призначення, статус, органи управління та взаємовідносини з Центральними банками країн Європейського валютного союзу.

Тема 2. Національний банк України

Особливості створення і становлення Національного банку України як центрального банку. Правове забезпечення становлення і розвитку НБУ, статус, принципи організації та

функціонування НБУ. Підзвітність банку, його взаємодія з органами державної влади, економічна самостійність, централізація та єдність системи банку.

Органи управління та структура НБУ. Формування та повноваження Ради і Правління НБУ. Організаційна та функціональна структура НБУ. Основні завдання та права територіальних управлінь НБУ.

Економічні засади діяльності та фінанси НБУ. Майно НБУ. Статутний капітал, фонди та резерви НБУ на покриття фінансових ризиків, пов'язаних із виконанням його функцій. Кошторис доходів та витрат. Податковий режим НБУ.

Бухгалтерський облік та звітність НБУ, Організація та ведення бухгалтерського обліку. Фінансова і статистична звітність грошово-кредитного та банківського характеру. Режим доступу до звітності НБУ.

Аудит НБУ. Організація внутрішнього аудиту НБУ. Здійснення комплексних перевірок фінансово-господарської діяльності структурних підрозділів НБУ. зовнішній аудит НБУ. Фінансова перевірка НБУ Розрахунковою палатою.

Основні досягнення НБУ (1991 – 2019 рр).

Тема 3. Емісія готівки та регулювання готівкового грошового обігу

Центральний банк – емісійний центр готівкового грошового обороту. Монопольне право центрального банку на емісію грошових знаків: чинники і характер зміни цієї діяльності центральних банків у ХХ ст. Повноваження НБУ як емісійного центру готівкового грошового обороту. Організація виготовлення, емісії та обороту грошових знаків.

Регулювання готівкового грошового обороту в позабанківській сфері. Місце готівки в грошовій та платіжній системах. Особливості платіжної системи та структури грошової маси в Україні. Основні принципи організації готівкового грошового обороту суб'єктів економіки в Україні. Шляхи скорочення готівкового грошового обороту в Україні.

Організація емісійно – касової роботи в установах НБУ. Формування резервних фондів готівки у Центральному сховищі та в територіальних управліннях НБУ. Регулювання оборотної каси установ НБУ та порядок здійснення касових операцій.

Прогнозування готівкового грошового обороту. Зміст прогнозного розрахунку касових оборотів банку та його призначення. Організація роботи зі складання прогнозного розрахунку в установах НБУ. Прогнозування надходження та видання з кас банків готівкових коштів. Складання звітності про касові обороти банків.

Тема 4. Організація та регулювання діяльності банків

Розрахункове обслуговування банків центральним банком. Міжбанківські розрахунки, як складова платіжної системи. Класифікаційна характеристика міжбанківських розрахунків. Проведення центральним банком міжбанківських розрахунків через кореспондентські рахунки комерційних банків. Світовий досвід міжбанківських розрахунків. Еволюція міжбанківських розрахунків в Україні.

Система електронних платежів НБУ (СЕП). Основні принципи функціонування СЕП. Структурна побудова СЕП та порядок проведення міжбанківських розрахунків. Порівняльна характеристика моделей міжбанківських розрахунків за консолідованим коррахунком.

Перспективи розвитку платіжної системи в Україні. Система термінових платежів – новий етап розвитку електронних міжбанківських розрахунків. Необхідність та перспективи удосконалення національної системи масових електронних платежів в Україні. Роль НБУ у розв'язанні цієї проблеми.

Економічна сутність та необхідність регулювання діяльності банків. Створення правової та нормативної бази, що регламентує діяльність банків. Чинники, що визначають необхідність

створення державної системи банківського регулювання. Основні завдання системи банківського регулювання.

Організація системи банківського регулювання. Інституційна побудова системи в розвинутих країнах і в Україні. Принципи ефективного банківського регулювання, розроблені Базельським комітетом з питань регулювання банківської діяльності.

Державна реєстрація банків. Обов'язкові умови створення і державної реєстрації банку. Процедура державної реєстрації банків у НБУ. Особливості державної реєстрації банків з іноземним капіталом. Регламентація порядку створення банківських об'єднань та холдингів.

Ліцензування банківської діяльності. Умови, дотримання яких надає банку право отримувати банківську ліцензію і письмовий дозвіл на здійснення окремих банківських операцій. Процедура отримання банківської ліцензії і письмового дозволу в НБУ. Порядок видачі ліцензії на здійснення окремих банківських операцій небанківськими установами.

Установлення економічних нормативів, що регламентують діяльність банків. Сутність, призначення та порядок розрахунку нормативів, що регламентують достатність капітальної бази, ліквідну позицію банків, кредитний ризик, ризик інвестування, відкриту валютну позицію.

Вимоги до банків щодо формування резервів на покриття ризиків від проведення активних операцій. Формування резервів на покриття кредитного ризику, ризику інвестицій у цінні папери, ризику непогашеної дебіторської заборгованості.

Гарантування банківських депозитів. Організація та функціонування системи гарантування банківських депозитів - у розвинутих країнах і в Україні.

Тема 5. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду

Основні напрямки діяльності центрального банку з обслуговування уряду. Кредитні відносини НБУ з урядом. Представлення і захист інтересів держави на світових ринках і в зовнішніх відносинах. Співробітництво НБУ з міжнародними фінансовими інституціями.

Роль центрального банку в забезпеченні касового виконання державного бюджету. Розвиток системи касового виконання бюджету в Україні- перехід від банківської системи до казначейської. Розрахункове обслуговування Державного казначейства установами НБУ.

Роль центрального банку в управлінні внутрішнім державним боргом. Основні поняття внутрішнього державного боргу. Обслуговування внутрішнього державного боргу за дорученням уряду. Розміщення НБУ облігацій внутрішньої державної позики. Депозитарна діяльність НБУ на ринку державних цінних паперів.

Роль центрального банку в управлінні зовнішнім державним боргом. Основні поняття зовнішнього державного боргу, його складові. Кредитні відносини НБУ з Міжнародним валютним фондом. Управління проектами міжнародних кредитних ліній. Регламентація кредитних відносин резидентів України з нерезидентами.

Тема 6. Грошово – кредитна політика

Сутність грошово – кредитної політики та її інституційна основа. Визначення грошово-кредитної політики, її об'єкти та суб'єкти. Вимоги до банківської системи та грошового ринку як складових інституційної основи грошово-кредитної політики.

Цільова спрямованість грошово – кредитної політики. Визначення стратегічних, проміжних і тактичних цілей. Установлення параметрів цілей.

Передавальний механізм та ефективність грошово-кредитної політики. Основні ланки передавального механізму грошово-кредитної політики у короткостроковому та довгостроковому періодах. Вплив грошово-кредитної політики на національну економіку.

Типи грошово – кредитної політики. Рестрикційна грошово-кредитна політика: спрямованість, умови застосування, види. Експансійна грошово-кредитна політика : спрямованість, умови застосування, види.

Місце і роль грошово – кредитної політики в загальнодержавній економічній політиці. Взаємозв'язок та порівняльний аналіз грошово-кредитної та фіскальної політики. Кейнсіанський та монетаристський підходи до грошово-кредитної політики. Особливості визначення та реалізації грошово-кредитної політики в Україні на різних етапах розвитку економіки.

Тема 7. Інструменти грошово – кредитної політики

Класифікаційна характеристика інструментів грошово – кредитної політики. Інструменти опосередкованого впливу центрального банку на грошовий ринок і економічні процеси та інструменти прямого впливу. Інструменти постійної дії та разового використання. Інструменти загальної спрямованості та селективні

Характеристика прямих інструментів грошово – кредитної політики. Поняття прямих інструментів грошово – кредитної політики, їх визначення, позитивні й негативні наслідки застосування. Процентна політика центрального банку, зміст та ефективність. Фактори, що визначають рівень облікової ставки центрального банку. Регулювання процентних ставок, вплив їх величини на ринок. Розвиток процентної політики НБУ. Чинники, що послабляють вплив облікової політики на динаміку позичкового процента банків у сучасних умовах.

Регулювання приросту кредитів. Кредитні стелі. Портфельні обмеження.

Політика обов'язкових резервних вимог. Особливості застосування мінімальних обов'язкових резервів у процесі реалізації грошово – кредитної політики. Поняття і зміст обов'язкових резервних вимог, основні принципи їх дії, напрями та ефективність використання.

Основні складові механізму обов'язкового резервування; визначення бази резервування; склад банківських активів, що використовуються для задоволення резервних вимог; величина та критерії диференціації норми резервування; визначення періоду резервування. Розвиток механізму обов'язкового резервування в Україні. Контроль НБУ за дотриманням банками норм резервування.

Характеристика непрямих монетарних інструментів. Поняття непрямих монетарних інструментів, необхідні передумови та ризики їх застосування. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Рефінансування комерційних банків. Зміст, ефективність та особливості застосування політики рефінансування НБУ в умовах інфляції та в період монетарної стабілізації

4. Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота		лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Статус та основні напрямки діяльності центральних банків	11	6	4	1	2	2		15
Тема 2. Національний банк України	9	4	4	1	3	1		15
Тема 3. Емісія готівки та регулювання готівкового грошового обігу	9	4	4	1	2	1		15
Тема 4. Організація та регулювання діяльності банків	11	6	4	1	3	1		15
Тема 5. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду	9	4	4	1	4	1		15
Тема 6. Грошово – кредитна політика	9	4	4	1	2	1		15
Тема 7. Інструменти грошово – кредитної політики	9	4	4	1	2	1		10
Аудиторні контрольні роботи	23		4	19				12
Усього	90	32	32	26	18	8		112

5. Зміст лекцій та семінарських занять

Тема по програмі навчальної дисципліни	Тема та план лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	2	3	4	5
Тема 1. Статус та основні напрямки діяльності центральних банків	Лекція. 1. Причини виникнення і розвитку цб Лекція 2. Сутність і специфіка діяльності центральних банків. Лекція 3 Операції і функції центральних банків	6	Причини виникнення і розвитку цб Сутність і специфіка діяльності центральних банків. Операції і функції ц. б.	4
Тема 2. Національний банк України	Лекція 1. Структура і головні органи НБУ Лекція 2 Операції і функції НБУ	4	Структура і головні органи НБУ	4
Тема 3. Емісія готівки та регулювання готівкового грошового обігу	Лекція 1. Стадії емісії грошей Лекція 2 Принципи грошового обігу	4	Стадії емісії грошей Принципи грошового обігу	4
Тема 4. Організація та регулювання діяльності банків	Лекція 1. Сутність грошового обігу Лекція 2. Регулювання грошового обігу НБУ	6	1. Сутність грошового обігу 2. Емісія грошей – роль центрального банку 3. Регулювання грошового обігу НБУ	4
Тема 5. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду	Лекція. 1. Розвиток системи касового виконання бюджету в Україні- перехід від банківської системи до казначейської. Лекція 2. Розрахункове обслуговування Державного казначейства установами НБУ.	4	1. Представлення і захист інтересів держави на світових ринках і в зовнішніх відносинах. 2. Співробітництво НБУ з міжнародними фінансовими інституціями.	4
Тема 6. Грошово – кредитна політика	Інструменти грошово – кредитної політики	4	Інструменти грошово – кредитної політики	4
Тема 7 Валютна політика.	Лекція 1. Задачі валютного регулювання і контролю 2. Методи валютного регулювання 3. Валютні операції і операції пов'язані з рухом капіталу 4. Платіжний баланс держави, форми його побудови.	4	Задачі валютного регулювання і контролю (суб'єкти) Методи валютного регулювання Валютні операції і операції пов'язані з рухом капіталу Платіжний баланс держави,	4

			форми його побудови.	
Модульна контрольна робота				4
Усього		32		32

6. Самостійна робота

Тема	Питання для самостійного вивчення	Кількість годин
1	2	3
Тема 1. Статус та основні напрямки діяльності центральних банків	<ol style="list-style-type: none"> 1. Походження та розвиток центральних банків 2. Поняття та призначення центральних банків 3. Класифікація центральних банків 4. Становлення та розвиток банківської системи України 	2
Тема 2. Національний банк України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні департаменти НБУ та їх функції 2. Діяльність Правління та Ради НБУ 3. Основний склад НБУ 	1
Тема 3. Емісія готівки та регулювання готівкового грошового обігу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи грошового обігу 2. Причини інфляції, дефляції 3. Ліміт каси та його необхідність 	2
Тема 4. Організація та регулювання діяльності банків	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові основи функціонування НБУ 2. Ліцензування банків 3. Порядок організації та відкриття банку 	1
Тема 5. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки діяльності центрального банку з обслуговування уряду. 2. Кредитні відносини НБУ з урядом. 3. Роль центрального банку в забезпеченні касового виконання державного бюджету. 4. Роль центрального банку в управлінні внутрішнім державним боргом. Обслуговування внутрішнього державного боргу за дорученням уряду. 5. Роль центрального банку в управлінні зовнішнім державним боргом. 	2
Тема 6. Валютна політика НБУ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Валютна політика та її роль в регулюванні грошово-кредитної маси в країні 2. Платіжний баланс країни 	2
Усього		10

7. Методи навчання

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати мету і завдання навчання, досягнути

засвоєння навчасними певного змісту навчального матеріалу. При викладанні курсу «Грошово-кредитна політика» доцільно використовувати наступні методи навчання:

- словесні методи навчання. До словесних методів навчання відносяться лекція, бесіда, пояснення і ін. В процесі їхнього роз'яснення викладач шляхом слова викладає, пояснює навчальний матеріал, а студенти шляхом слухання, конспектування, запам'ятовування і осмислення активно його сприймають і засвоюють.

- наочні методи навчання. Наочні методи достатньо важливі для навчасних, це є візуальним сприймання дійсності. Особливістю наочних методів навчання є те, що вони обов'язково пропонуються в тій або іншій мірі, сполучаючись зі словесними методами. Прикладом наочних методів є ілюстрування, демонстрування, а також робота з книгою.

- практичні методи навчання. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

- індуктивні і дедуктивні методи навчання. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір певної логіки розкриття змісту теми, яка вивчається: від приватного до загального і від загального до приватного.

- репродуктивні і проблемно-пошукові методи навчання дуже ефективні для дистанційного. Вони застосовуються здебільшого з метою розвитку навиків творчої навчально-пізнавальної діяльності, вони сприяють більш осмисленому і самостійному оволодінню знаннями. Особливо ефективно застосовуються ці методи в тих випадках, коли у студентів сформована культура пізнавальної діяльності, інтересів і здібностей, а також глибокі і міцні знання.

8. Методи контролю

Контроль та оцінка знань, вміння та навичок студентів є важливим елементом навчально-виховного процесу. При правильній організації він сприяє розвитку пам'яті, мислення та мови учнів, систематизує їхні знання, своєчасно викриває прорахунки навчального процесу та служить їх запобіганню. В даному курсі доцільно використовувати наступні методи контролю:

- методи усного контролю (УК). При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед студентами декілька питань, відповідаючи на які він показує рівень засвоєння навчального матеріалу. При фронтальному опитуванні викладач підбирає серію логічно зв'язаних між собою питань і ставить їх перед всією аудиторією, викликаючи для стислої відповіді тих або інших учнів. Важливо мати на увазі, що треба продумувати форму і зміст з тим, щоб вони в здебільшості своєї були навчасними.

- методи письмового контролю (ПК). В процесі навчання ці методи припускають проведення контрольних робіт, модулів, письмових заліків. Подібні роботи можуть бути як тривалими, так і короткочасовими.

- тестування (Т) – це найбільш ефективна на сьогоднішній день форма контролю.

Проміжний та підсумковий контроль доцільно здійснювати за допомогою усіх вищезазначених методів контролю. Так на семінарських заняттях

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий семестровий контроль (іспит)	Сума
Модуль 1					Модульна контрольна робота		
Тема 1.	Тема 2	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5-6			
О, Д	О, Д	О,Д	О, Д	О, Д	МК, Т		
3-7	3-7	3-7	3-7	3-7	10-25		40
							100

Примітка: О – опитування, Т – тестування, Д – доповіді, МК – модульний контроль.

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію навчального процесу в харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, затвердженого наказом ректора університету від 28.07.2009 № 0501-1/138.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять проводиться за шкалою, визначеною кафедрою, за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- обізнаність з основною (обов'язковою) та додатковою літературою, а також із сучасною вітчизняною і зарубіжною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теоретичні знання з вирішенням практичних завдань при розгляді ситуаційних завдань (кейсів), розв'язанні задач, проведенні розрахунків тощо при виконанні завдань, винесених на обговорення аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, уміння захищати свою

позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з доповідей інших осіб.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оценка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, семінару	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	незадовільно	не зараховано

Результати складання іспитів (написання підсумкової комплексної контрольної роботи) оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо студент виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо студент твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо студент засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і модульного контролю) та за результатами підсумкового контролю (іспиту чи підсумкового модульного контролю), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Адамик Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика. –Тернопіль, «Карт-бланш», 2002. – 272 с.
2. Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика. Навчальний посібник, – К., Основи, 2017.
3. Грошово-кредитна політика в Україні [монографія] ; За ред. В. І. Міщенко ; [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання. КОО, 2013. – С. 14.
4. Загорський В. С. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навчально-методичний посібник. / В. С. Загорський., О. І. Копилук, С. В. Медведчук. – Львів : Видавництво ЛКА, 2013. – 180 с.
5. Затварська О. О. Грошово-кредитна політика центрального банку: [Монографія] / О. О. Затварська. – Біла Церква, 2014. – 80 с.
6. Козюк В. В. Незалежність центральних банків : [Монографія] / Козюк В. В. – Тернопіль : Карт-бланш, 2013. – 244 с.
7. Козюк В. В. Сучасні центральні банки: середовище функціонування та монетарні рішення : [Монографія] / Козюк В. В. – Тернопіль : Астон, 2011. – 300 с.
8. Козюк В. В. Трансформація центральних банків в умовах глобалізації: макроекономічні та інституціональні проблеми : [Монографія] / В. В. Козюк. – Тернопіль : Видавництво «Астон», 2015. – 320 с.
9. Лагутін В. Д., Монетарна політика в трансформаційній економіці: довіра, стратегія, механізми реалізації : [Монографія] / В. Д. Лагутін, Т. О. Кричевська. – К.: Київський національний торгово-економічний університет, 2014. – 269 с.
10. Любонь О. С. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності: [Навчальний посібник] / О. С. Любонь, В. С. Любонь, І. В. Іванець. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – С. 14.
11. Міщенко В. І. Центральні банки: організаційно-правові засади / В. І. Міщенко, В. Л. Кротюк. – К. : Т-во «Знання», КОО. – 2014. – 372 с.
12. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В. С. Стельмаха. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.
13. Мороз А. М. Центральний банк та грошово-кредитна політика / Мороз А. М., Пуховкіна М. Ф., Савлук М. І. та ін. – К. : КНЕУ, 2005. – 556 с.
14. Орлюк О. П. Банківська система України. Правові засади організації. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 79–151.
15. Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід та перспективи для України: [монографія] ; відп. ред. акад. НАНУ В. М. Геєць / О. І. Петрик . – К. : УБС НБУ, 2008. – 369 с.
16. Романишин В. О. Центральний банк і грошово-кредитна політика: [Навч. посібник] / В. О. Романишин , Ю. М. Уманців. – К. : Атіка, 2005. – 480 с.
17. Стельмах В. С. Грошово-кредитна політика в Україні / Стельмах В. С., Єпіфанов А. О., Гребеник Н. І., Міщенко В. І. ; За ред. В. І. Міщенко ; [2-ге вид. перероб. і доп.]. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2003. – 421 с.
18. Стельмах В. С., Єпіфанов А. О., Гребеник Н. І., Міщенко В. І. Грошово-кредитна політика в Україні. – Київ, «Знання», 2003. – 216 с.
19. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Підручник / кол. авт.: А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук та ін. ; За ред. д-ра екон. наук. проф. А. М. Мороза, і канд. екон. наук, доц. М. Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.

20. Ющенко В. Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні / В. Ющенко, В. Лисицький. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Видавничий дім «Скарби», 2000.

Додаткова література

1. Барановський О. Банківська система України: сьогодні і завтра / О. Барановський // Дзеркало тижня, 2006. – № 14 (439). – С. 12–18.
2. Вдосконалення координації грошово-кредитної та фіскальної політики: Інформаційно-аналітичні матеріали ; За ред. В. І. Міщенко, О. І. Кіреєва, М. М. Шаповалової. – Київ : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 96 с.
3. Драчук Ю. В. Державний кредит в Україні / Ю. В. Драчук // Фінанси України. – 2010. – № 11. – С. 141–142.
4. Дробязко А. Розрахунок моделі адекватності приросту монетарної маси тампам інфляції і реального ВВП / А. Дробязко // Банківська справа. – 2001. – № 6. – С. 40–44.
5. Еволюція банківської системи Польщі ; Під ред. М. Жуковського. – Люблін. Вид-во Університету Марії Кюрі-Склодовської, 2006. – С. 72–95.
6. Єрофєєва Т. Формування ринкових інструментів грошово-кредитної політики в країнах Східної Європи / Т. Єрофєєва // Вісник НБУ. – 1998. – № 3. – С. 49–51.
7. Затварська О. Незалежність банку Англії та її законодавче забезпечення / О. Затварська // Вісник НБУ. – 2001. – № 4. – С. 53–55.
8. Канов О. Державні банки розвитку в Мексиці / О. Канов // Банківська справа. – 2003. – № 3. – С. 16–27.
9. Кашпір Р. Євро і монетарна інтеграція України до Європейського простору / Р. Кашпір // Банківська справа. – 2003. – № 3. – С. 9–16.
10. Кашпір Р. Фінансово-економічні передумови і окремі проблеми монетарної інтеграції нових членів ЄС / Р. Кашпір // Економіка України. – 2004. – № 1. – С. 64–69.
11. Кіреєв О. Світова практика застосування цінних паперів у реалізації грошово-кредитної політики центральних банків / О. Кіреєв, В. Крилова // Вісник НБУ. – 2005. – № 3. – С. 20–23.
12. Ковальчук А. Грошово-кредитні відносини у правовому вимірі / А. Ковальчук // Банківська справа. – 2003. – № 3. – С. 29–42
13. Кожель Н. Основні тенденції змін у структурі вкладів на українському депозитному ринку як свідчення зміцнення довіри до банків / Н. Кожель // Вісник НБУ. – 2004. – № 11. – С. 43–45.
14. Козюк В. Незалежність центральних банків у світлі макроекономічного аналізу глобалізаційних процесів / В. Козюк // Вісник НБУ. – 2004. – № 7. – С. 24–28.
15. Консультації щодо зміцнення ролі НБУ у забезпеченні цінової стабільності / Проект від 07.03.2008 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
16. Кредитна система України і банківські технології. Книга перша. За редакцією Сала І.В., Львів, 2002. – 578 с. (с. 99–121).
17. Криворучко С. Інформаційна взаємодія НБУ, комерційних банків та їх установ з органами державної податкової адміністрації України / С. Криворучко // Вісник НБУ. – 2000. – № 7. – С. 15–17.
18. Критерии степени независимости ЦБ// Бизнес и банки. – № 12. – 1998. – С. 6.
19. Кузнецов О. Проміжні цілі грошово-кредитної політики / О. Кузнецов // Вісник НБУ. – 2001. – № 7. – С. 31–36.

20. Кульчицька Р. Розвиток банківської системи Канади / Р. Кульчицька // Вісник НБУ. – 2004. – № 4. – С. 54–57.
21. Лагутін В. Д. Вибір стратегії монетарної політики / В. Д. Лагутін, Т. О. Кричевська // Фінанси України. – 2002. – № 3. – С. 3–15.
22. Лагутін В. Довіра до монетарної політики: вибір грошово-кредитної стратегії в Україні / В. Лагутін, Т. Кричевська // Вісник НБУ – 2001. – № 11. – С. 22–24.
23. Лагутін В. Догматизм грошово-кредитної політики як гальмо економічного зростання в Україні / В. Лагутін // Банківська справа. – 2001. – № 4. – С. 33–40.
24. Лагутін В. Монетарна політика і державні фінанси / В. Лагутін // Економіка України. – 2002. – № 7. – С. 10–16.
25. Лагутін В. Д. Монетарна і фіскальна політика у стратегії економічного зростання / В. Д. Лагутін // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 11–18.
26. Литвицький В. Цінова та фіскальні ризики гальмування економічного зростання в Україні / В. Литвицький // Банківська справа. – 2002. – № 5. – С. 8–16.
27. Лютий І. Роль грошово-кредитної політики НБУ в стабілізації кредитного ринку / І. Лютий // Банківська справа. – 2000. – № 3. – С. 7–10.
28. Лютий І. О. Грошово-кредитна політика та особливості її реалізації в Україні / І. О. Лютий // Фінанси України. – 2000. – № 7. – С. 20–24.
29. Лютий І. О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. К.: Атіка, 2000. – 235 с. (с. 142–149).
30. Матвієнко П. Концептуальні засади грошово-кредитної політики України // Голос України – 18.02.2003 р. – № 31(3031). – С. 6.
31. Матвієнко П. Ще раз про монетизація економіки України / П. Матвієнко // Вісник НБУ. – 2003. – № 5. – С. 38–39.
32. Мельник О. М. Законодавчі основи та найважливіші параметри грошово-кредитної політики / О. М. Мельник // Фінанси України. – 2000. – № 7. – С. 34–45.
33. Мельник О. Основні параметри грошово-кредитної політики та їх регулювання як засіб обмеження інфляції в Німеччині / О. Мельник // Вісник НБУ. – 2000. – № 2. – С. 12–15.
34. Мельник П. В. Тенденції формування доходів державного бюджету і монетарна політика / П. В. Мельник // Фінанси України. – 2001. – № 6. – С. 24–30.
35. Моисеев С. Взлет и падение монетаризма / С. Моисеев // Вопросы экономики. – 2002. – № 9. – С. 104.
36. Моисеев С. Доллар шагает по планете / С. Моисеев // Вопросы экономики. – 2003. – № 3. – С. 76–77.
37. Моисеев С. Р. Зачем нужен центральный банк? / С. В. Моисеев // Банковское дело. – 2008. – № 8. – С. 40–46.
38. Монетарний трансмісійний механізм в Україні: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 9 / В. І. Міщенко, О. І. Петрик, А. В. Сомик, Р. С. Лисенко та ін. – К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. – 144 с.
39. Монетарні підсумки року // Вісник НБУ. – 2003. – № 2. – С. 3–6.
40. Немецкий Федеральный банк. Денежно-политические задачи и инструменты. Специальные издания Немецкого Федерального банка. – 2007. – № 7. – С. 51–63.
41. Нікіфоров П. Монетарна політика в системі економічної політики держави: теоретичні підходи та прикладні аспекти / П. Нікіфоров // Економіка України. – 2001. – № 10. – С. 25–31.

42. Нікіфоров П. Трансмісійний механізм монетарної політики / П. Нікіфоров // Банківська справа. – 2001. – № 5. – С. 48–52.
43. Островська Н. С. Грошово-кредитна політика в Україні у контексті світового досвіду / Н. С. Островська // Фінанси України. – 2000. – № 5. – С. 107–111.
44. Охріменко О. А. Ринок державних цінних паперів та монетарні показники фінансового ринку / О. А. Охріменко // Фінанси України. – 2005. – № 7. – С. 114–118.
45. Пасічник В. Закон «Про Національний банк України: здобутки і втрати» / В. Пасічник // Вісник НБУ. – 1999. – № 8. – С. 18–20.
46. Петрик О. Історія монетарного розвитку в Україні / О. Петрик // Вісник НБУ. – 2007. – № 1. – С. 2–16.
47. Петрик О. Недооцінка гривні та її наслідки для монетарної політики / О. Петрик // Вісник НБУ. – 2005. – № 2. – С. 3–5.
48. Петрик О. Якою має бути стратегічна ціль монетарної політики? / О. Петрик // Вісник НБУ. – 2004. – № 1. – С. 20–23
49. Питання запровадження інфляційного таргетування в Україні ; [звіт про науково-дослідну роботу] / Національний банк України, Центр наукових досліджень. – Київ, 2008 : [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
50. Саченко І. Реєстрація банків: проблема нового законодавства / І. Саченко // Вісник НБУ. – 2005. – № 1. – С. 14–15.
51. Шиян Д. В. Монетарні та економічні цикли у США: теорія і практика / Д. В. Шиян // Фінанси України. – 2005. – № 7. – С. 19–25.
52. Шумська С. Грошово-кредитний ринок України: тенденції та проблеми розвитку [1992-1999] / С. Шумська // Вісник НБУ. – 2003. – № 3. – 240 с.
53. Ювілейний випуск Вісника НБУ, присвячений 5 річниці НБУ.
54. Юхименко П. Монетарна політика і структурні реформи в економіці України / П. Юхименко // Банківська справа. – 2004. – № 1. – С. 58–68.

Нормативні і законодавчі акти

1. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 17, ст. 184) (із змінами і доповненнями № 3509-IV від 23.02.2006, ВВР, 2006, № 33, ст. 283) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 639/VI від 31.10.2008, станом на 24.08.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст.30) (із змінами і доповненнями № 1617-VI від 24 липня 2009 року) станом на 20.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 40, ст. 365) (із змінами і доповненнями № 3422-IV від 09.02.2006, ВВР, 2006, № 26, ст. 210) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст. 275) (із змінами і доповненнями № 2599-IV від 31.05.2005, ВВР, 2005, № 26, ст. 349) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості

- Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 49–51, ст. 376) (із змінами і доповненнями № 1564-VI від 25.06.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
7. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 31, ст. 286) (Вводиться в дію Постановою ВР № 81/94-ВР від 05.07.94, ВВР, 1994, № 31, ст. 287) (із змінами і доповненнями № 1180-VI від 19.03.2009, ВВР, 2009, № 32–33, ст. 485) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 8. Закон України «Про іпотеку» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 38, ст. 313) (із змінами і доповненнями № 1276-VI від від 16.04.2009, ВВР, 2009, № 38, ст. 535) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 9. Закон України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 1, ст. 1) (із змінами і доповненнями № 3201-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 13, ст. 110) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 10. Закон України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. ст. 238) (із змінами і доповненнями № 1131-VI від 17 березня 2009 року) станом на 20.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
 11. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 15, ст. 6) (із змінами і доповненнями № 514-VI від 17.09.2008, ВВР, 2008, № 50–51, ст. 384) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 12. Закон України «Про обіг векселів в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 24, ст. 128) (із змінами і доповненнями № 364-IV від 25.12.2002, ВВР, 2003, № 7, ст. 63) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 13. Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009, № 14, ст.181) (із змінами і доповненнями № 1617-VI від 24.07.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 14. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 29, ст. 137) (із змінами і доповненнями № 997-V від 27.04.2007, ВВР, 2007, № 33, ст. 440) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 15. Закон України «Про режим іноземного інвестування» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 19, ст. 80) (Вводиться в дію Постановою ВР № 94/96-ВР від 19.03.96 ВВР, 1996, № 19, ст. 81) (із змінами і доповненнями № 762-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 30, ст. 247) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 16. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1, ст. 1) (із змінами і доповненнями № 3201-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 13, ст. 110) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

17. Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 5, ст. 30) (із змінами і доповненнями № 1617-VI від 24.07.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
18. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 31, ст. 268) (із змінами і доповненнями № 1522-VI від 11.06.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
19. Інструкція з організації перевезення валютних цінностей та інкасації коштів у банківських установах: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 45 від 14.02.2007 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 181/13448 від 3 березня 2007 р. (із змінами і доповненнями № 399 від 10.07.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
20. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 22 від 21.01.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 377/8976 від 29 березня 2004 р. (із змінами і доповненнями № 296 від 15.05.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
21. Інструкція про касові операції в банках України: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 337 від 14.08.2003 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 768/8089 від 5 вересня 2003 р. (із змінами і доповненнями N 111 від 02.04.2007) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
22. Інструкція про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних монет України та сувенірної продукції: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 8 від 14.01.2005 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 124/10404 від 1 лютого 2005 р. (із змінами і доповненнями № 276 від 10.09.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
23. Інструкція про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 122 від 16.03.99 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 259/3552 від 26 квітня 1999 р. (із змінами і доповненнями № 214 від 25.07.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
24. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 502 від 12.12.2002 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 21/7342 від 14 січня 2003 р. (із змінами і доповненнями N 47 від 27.02.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
25. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Затверджено Постановою Правління Національного банку України № 368 від 28.08.2001 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 841/6032 від 26 вересня 2001 р. (із змінами і доповненнями № 541 від 10.09.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
26. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі. Підписана в Женеві 7 червня 1930 року. League of Nations, Treaty Series, vol. CXLIII, p. 259, № 3313 (1933-1934) (Про приєднання див. Закон № 826-XIV (826-14) від 06.07.99, ВВР, 1999, № 34, ст. 290)

27. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) (із змінами і доповненнями № 23-рп/2009 від 30.09.2009) станом на 22.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
28. Лист «Щодо запровадження нових вимог під час здійсненні валютно-обмінних операцій» Національного банку від 19.11.2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
29. Лист «Щодо здійснення на міжбанківському валютному ринку України операцій купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах «форвард» Національного банку України Департамент валютного регулювання № 13-214/7001-19824 від 23.10.2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
30. Положення «Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затверджене постановою Правління НБУ № 259 від 30.04.2009, станом на 10.10.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
31. Положення «Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України» Постанова Правління Національного банку України № 520 від 29.12.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 152/5343 від 21 лютого 2001 р. (із змінами і доповненнями № 148 від 27.05.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
32. Положення «Про валютний контроль» Постанова Правління Національного банку України № 49 від 08.02.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 209/4430 від 4 квітня 2000 р. (із змінами і доповненнями № 338 від 21.09.2007) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
33. Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» Постанова Правління Національного банку України № 637 від 15.12.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 40/10320 від 13 січня 2005 р. (із змінами і доповненнями N 252 від 29.04.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
34. Положення «Про встановлення додаткових умов (критеріїв) надання Національним банком України кредитів рефінансування на строк більше 14 днів шляхом проведення тендера, стабілізаційних кредитів та кредитів для підтримки ліквідності банків у разі реальної загрози стабільності банківської системи, затверджене постановою Правління НБУ № 57 від 09.02.2009, станом на 10.10.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
35. Положення «Про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства» Постанова Правління Національного банку України № 369 від 28.08.2001 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 845/6036 від 27 вересня 2001 р. (із змінами і доповненнями № 475 від 14.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
36. Положення «Про затвердження Правил визначення платіжності та обміну банкнот і монет Національного банку України» Постанова Правління Національного банку України № 547 від 17.11.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 1549/10148 від 6 грудня 2004 р. (із змінами і доповненнями № 252 від 06.07.2006) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
37. Положення «Про здійснення банками фінансового моніторингу» Постанова Правління Національного банку України № 189 від 14.05.2003 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 381/7702 від 20 травня 2003 р. (із змінами і доповненнями № 418 від 20.11.2007) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

38. Положення «Про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті в особливий період» Постанова Правління Національного банку України № 576 від 23.12.2003 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 39/8638 від 14 січня 2004 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
39. Положення «Про переказування коштів у національній та іноземній валюті на користь нерезидентів за деякими операціями» Постанова Правління Національного банку України № 597 від 30.12.2003. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України N 159/8758 від 5 лютого 2004 р. (із змінами і доповненнями № 329 від 21.08.2006) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
40. Положення «Про планування та порядок проведення інспекційних перевірок» Постанова Правління Національного банку України № 276 від 17.07.2001. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 703/5894 від 15 серпня 2001 р. (із змінами і доповненнями № 270 від 06.05.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
41. Положення «Про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій» Постанова Правління Національного банку України № 266 від 17.06.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 897 / 9496 від 16 липня 2004 р. (із змінами і доповненнями № 108 від 28.02.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
42. Положення «Про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на використання іноземної валюти на території України як засобу» Постанова Правління Національного банку України № 483 від 14.10.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 1429/10028 від 9 листопада 2004 р. (із змінами і доповненнями № 321 від 31.08.2005) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
43. Положення «Про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на розрахунки між резидентами і нерезидентами в межах торговельного обороту у валюті України та внесення змін до нормативно-правового акта Національного банку України» Постанова Правління Національного банку України № 484 від 14.10.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 1430/10029 від 9 листопада 2004 р. (із змінами і доповненнями № 342 від 21.09.2007) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
44. Положення «Про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів» Постанова Правління Національного банку України № 216 від 28.07.2008 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 910/15601 від 1 жовтня 2008 р. (із змінами і доповненнями № 446 від 04.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
45. Положення «Про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням» Постанова Правління Національного банку України № 137 від 19.04.2005 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 543/10823 від 19 травня 2005 р. (із змінами і доповненнями № 165 від 05.06.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
46. Положення «Про порядок іноземного інвестування в Україну» Постанова Правління Національного банку України № 280 від 10.08.2005 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 947/11227 від 29 серпня 2005 р. (із змінами і доповненнями № 108 від 28.02.2009)

- станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
47. Положення «Про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень» Постанова Правління Національного банку України № 375 від 31.08.2001 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 906/6097 від 24 жовтня 2001 р. (із змінами і доповненнями № 446 від 04.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 48. Положення «Про порядок та умови торгівлі іноземною валютою» Постанова Правління Національного банку України № 281 від 10.08.2005 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 950/11230 від 29 серпня 2005 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 49. Положення «Про порядок формування обов'язкових резервів для банків України» Постанова Правління Національного банку України № 91 від 16.03.2006 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 312/12186 від 23 березня 2006 р. (із змінами і доповненнями № 512 від 27.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 50. Положення «Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» Постанова Правління Національного банку України № 279 від 06.07.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 474/4695 від 03 серпня 2000 р. (із змінами і доповненнями № 406 від 01.12.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 51. Положення «Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» Постанова Правління Національного банку України № 279 від 06.07.2000р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України №N 211 від 23.07.2008р. (із змінами і доповненнями № 418 від 20.11.2007) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 52. Положення «Про процентну політику Національного банку України, затверджене постановою Правління НБУ № 511 від 27.08.2009, що набирає чинності з 20.09.2009 року) : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
 53. Положення «Про процентну політику Національного банку України», Постанова Правління Національного банку України № 389 від 18.08.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 1092/9691 від 2 вересня 2004 р. (із змінами і доповненнями № 511 від від 27.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 54. Положення «Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України» № 259 від 30.04.2009 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 410/16426 від 6 травня 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 55. Положення «Про розроблення Основних засад ГКП на рік», затверджено рішенням Ради Національного банку України № 13 від 7 липня 2006 року, станом на 24.08.2009 року : [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
 56. Положення «Про філії (територіальні управління) Національного банку України» Постанова Правління Національного банку України № 495 від 22.12.2000р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 81/5272 від 26 січня 2001 р. (із змінами і доповненнями № 45 від 27.02.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
 57. Положення «Про функціонування інформаційних систем Національного банку України та

- банків в особливий період» Постанова Правління Національного банку України № 175 від 21.04.2004 р. (у редакції постанови Правління Національного банку України № 39 від 02.02.2009 р.) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 150/16166 від 18 лютого 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
58. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання участі держави у капіталізації банків» № 148 від 18 лютого 2009 р., (із змінами і доповненнями № 469 від 20.05.2009 року) станом на 22.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
59. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Державне казначейство України» № 1232 від 21 грудня 2005 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
60. Постанова Кабінету Міністрів України «Про випуск конверсійних облігацій внутрішньої державної позики 1998 року» № 1343 від 25 серпня 1998 р., станом на 24.08.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
61. Постанова Кабінету Міністрів України «Про випуск облігацій внутрішньої державної позики 1997 року» № 2 від 4 січня 1997 р., (із змінами і доповненнями № 1508 від 30 грудня 1997 року) станом на 22.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
62. Постанова Кабінету Міністрів України «Про додатковий випуск облігацій внутрішньої державної позики 1998 року» № 1194 від 31.07.98 р., станом на 24.08.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
63. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку участі держави у капіталізації банків» № 960 від 4 листопада 2008 р. (із змінами і доповненнями № 429 від 17.04.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
64. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «План заходів на 2010 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму» № 1119 від 21 жовтня 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
65. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Положення про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» № 1301/268 від 30 серпня 2002 р., станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
66. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Про впровадження казначейської системи виконання державного бюджету» № 13 від 14 січня 1997 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
67. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Про затвердження плану заходів на 2009 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму» № 1077 від 10 грудня 2008 р. (із змінами і доповненнями № 1119 від 21.10.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
68. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Про підтримання ліквідності банків» № 238 від 11 березня 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

69. Постанова Національного банку України «Про затвердження граничного ліміту на вивезення за межі України валюти України» № 356 від 28.07.2004 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 980/9579 від 5 серпня 2004 р. (із змінами і доповненнями № 321 від 31.08.2005) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
70. Постанова Національного банку України «Про затвердження Класифікатора іноземних валют» № 34 від 04.02.98 р. Зареєстровано в юридичному департаменті Нацбанку № 521 від 10 лютого 1998 р. (із змінами і доповненнями № 280 від 10.08.2005) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
71. Постанова Національного банку України «Про заходи щодо забезпечення погашення кредитів» № 328 від 03.06.2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
72. Постанова Національного банку України «Про окремі питання діяльності банків» № 413 від 04.12.2008 р. (із змінами і доповненнями № 328 від 03.06.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
73. Постанова Національного банку України «Про участь Національного банку України на міжбанківському валютному ринку України в IV кварталі 2009 року» № 593 від 01 жовтня 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
74. Постанова Правління Національного банку України «Правила Національної системи масових електронних платежів» № 620 від 10.12.2004. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України за № 25/10305 від 11 січня 2005 р., станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
75. Постанова Правління Національного банку України «Привила використання готівкової іноземної валюти на території України» Постанова Правління Національного банку України № 200 від 30.05.2007р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 656/13923 від 18 червня 2007 р. (із змінами і доповненнями № 241 від 12.08.2008) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
76. Постанова Правління Національного банку України «Привила надання банками України інформації споживачу про умови кредитування та сукупну вартість кредиту» № 168 від 10.05.2007р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 541/13808 від 25 травня 2007 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
77. Постанова Правління Національного банку України «Привила організації захисту електронних банківських документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку України» Постанова Правління Національного банку України № 112 від 02.04.2007 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 419/13686 від 24 квітня 2007 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
78. Постанова Правління Національного банку України «Про вдосконалення процедури підтримки ліквідності банків» № 262 від 30.04.2009 (із змінами і доповненнями № 511 від 27.08.2009) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 408/16424 від 6 травня 2009 р. станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
79. Постанова Правління Національного банку України «Про деякі питання регулювання грошово-кредитного ринку» № 33 від 30.01.2009 (із змінами і доповненнями № 327 від 03.06.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
80. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про

порядок видачі резидентам індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України з метою придбання облігацій зовнішніх державних позик України» № 35 від 29.01.2003 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 120/7441 від 17 лютого 2003 р. (із змінами і доповненнями № 491 від 19.08.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

81. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок формування і використання банками резерву для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості» № 505 від 13.12.2002 (із змінами і доповненнями № 425 від 11.11.2005) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
82. Постанова Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з цінними паперами українських емітентів» № 36 від 29.01.2003 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 90/7411 від 5 лютого 2003 р. (із змінами і доповненнями № 108 від 28.02.2009) станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
83. Постанова Правління Національного банку України «Про стимулювання кредитування економіки України» № 650 від 03.11.2009 (станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
84. Постанова Правління Національного банку України «Програма розвитку Національної системи масових електронних платежів на 2006-2008 роки» № 121 від 30.03.2006 станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
85. Тимчасове Положення «Про надання Національним банком України кредитів для підтримки ліквідності банків у разі реальної загрози стабільності банківської системи, затвердженого постановою Правління Національного банку України № 459 від 25.12.2008, станом на 10.10.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
86. Указ Президента України «Положення про порядок створення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, формування та використання його коштів» № 996/98 від 10 вересня 1998 року станом на 18.11.2009 року : [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
87. Положення про зміст, порядок розробки Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за їх виконанням [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
88. Основні засади грошово-кредитної політики на рік [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.